

Maria

TIDNINGEN TILL DIG I LILLA EDET
OM KRISTEN TRO, LIVSFRÅGOR
OCH OM ATT VARA MÄNNISKA

SOMMAR 2023 | NR 2

**SKAPESENS SKÖNHET
DOPET**

MÖTET **GITTA-MARIA SJÖBERG**

TEMA **FÖRSAMLINGARNAS DIAKONER**

Svenska kyrkan
LILLA EDET

Hur växer man?

Lille Elias, 4 år, ville kunna simma, som de äldre barnen. ”Du måste växa och bli lite större först”, sa morfar Stig. Elias funderar. Sedan måste han bara få veta: ”Hur växer man?” Han ville så gärna påskynda den där växten. Morfar Stig sa nog något i stil med att ”du måste äta några julgrötar till”.

Att växa, ja det tar tid. Men vi har ju hela livet på oss. Ja, nu menar jag förstås inte kroppen, utan att vi ska växa som människor. Vi ska aldrig sluta växa, och vi kan alltid växa. Om vi inte växer, i betydelsen mognar, så kan vi i stället bli förkrympta människor, för livet står inte still.

En del tror att man växer genom att ta för sig, breda ut sig, självförverkliga sig o s v. Men det kan bli som en ballong som växer – en stor tomhet inuti, och den kan spricka.

Nej, det är vårt inre som ska växa och mogna. Så att vi bär frukt, som ett fruktträd vars frukter är vackra, goda och doftar gott. I en tretusen år gammal psalm står det: ”De rättfärdiga grönskar som palmer - - - ännu i hög ålder skjuter de skott, de är fulla av sav och kraft” (Ps. 92). Aldrig blir du för gammal för att växa i ditt inre.

Hur växer man då? Vi kan lära av blommorna. De tar emot regn, sol och näring, är på något sätt ödmjuka och växer i trohet mot sin Skapare. Att ta emot livet i ödmjukhet, att vara trogen, att vara varsam är sådant som gör att vi växer och mognar. Gud själv vill växa och bo i oss och låta oss bära god frukt:

”Andens frukter är kärlek, glädje, frid, tålmod, vänlighet, godhet, trofasthet, ödmjukhet och självbehärskning.” (Gal. 5:22)

*Liksom ett träd i sol och regn
så låt min själ i Andens hägn
få växa alla dagar
den sommar som av nåd jag får.
Gud, låt mig bära frukt i år
den frukt som dig behagar.
(Svensk psalm 200:7)*

Med önskan om
en god sommar!

Barbro Salomonsson

Maria

Utgivningsgrupp: Patrik Björk, Henrik Mossberg, Lisbeth Olsson och Rolf Pettersson

Ansvarig utgivare: Marcus Stille

Redaktionsgrupp: Patrik Björk, Henrik Mossberg, Lisbeth Olsson och Rolf Pettersson

Grafisk form: Budskapet kommunikation

Tryck: Billes tryckeri

Foto omslag: Henrik Mossberg

Namnet Maria syftar på Jesus mor som fick föda Guds son, Maria från Magdala som var i hans närhet, samt Maria, Jakobs mor, som var det första vittnet om Jesus uppståndelse.

Svenska kyrkan i Lilla Edet består av tre församlingar – Hjärtum, Västerlanda och Fuxerna-Åsbräcka – och är en del av den världsvida Kyrkan. Genom gudstjänst, diakoni, undervisning och mission vill vi tillsammans ta emot och förmedla Guds kärlek.

Svenska kyrkan
LILLA EDET

Svenska kyrkan i Lilla Edet
Fuxernavägen 8, 463 33 Lilla Edet
0520 - 49 47 00
svenskakyrkan.se/lillaedet

Präster
Marcus Stille, 0520 - 49 47 02
Christian Fehn, 0520 - 49 47 05
Rolf Pettersson, 0520 - 49 47 06
Johannes Kannas, 0520 - 49 47 08

Diakoner
Merja Andersson 0520 - 49 47 07
Yvonne Kerygman, 0520 - 49 47 04

I DETTA NUMMER

- 2 PRELUDIUM
- 3 PÅ GÅNG
- 4 REPORTAGET
- 6 VAKTMÄSTERI
- 8 TILLBAKABLICK
- 10 UNG I KYRKAN
- 12 KALENDARIUM
- 14 MÖTET
- 16 TRO PÅ FINSKA
- 18 PILGRIMSLEDEN
- 20 DIAKONER
- 22 KORSORD
- 23 FRÅGELÅDAN

Bön för Sverige på nationaldagen, 6 juni

Ekumenisk bönesamling på nationaldagen i Pingstförsamlingens kapell Sion, Lilla Edet kl 10. Medtag egen kaffekorg. Välkommen att delta!

Välkommen Cornelia!

Cornelia är visstidsanställd kyrkvaktmästare för säsongen 2023. Hon bor strax norr om Hjärtum tillsammans med man och två barn och i familjen finns det även två hästar och tre katter. Cornelia gillar odling och trädgård och har tidigare bland annat arbetat som lokalvårdare och administratör.

Tack Andreas!

Under det gångna året har Andreas Hellqvist varit Ung resurs i våra församlingar. När hans praktikår nu avslutas vill vi uttrycka vårt varma tack för goda insatser i församlingarnas olika verksamheter. Andreas har gjort fina avtryck i många liv och hans tillönskas Guds rika välsignelse i det som väntar honom med musikstudier till blivande kantor.

Musikgudstjänst
tisdag 8 augusti kl 18.00
i Fuxerna Kyrka

En vacker bukett av nordiska sånger

Tolkade av unga, framstormande sång- och pianisttalanger - alla deltagare i Nordic Song Festivals internationella masterclass i Trollhättan, den 5 – 13 augusti 2023.

Publiken kan förvänta sig en helt unik upplevelse, när de unga artisterna från Nordic Song Festivals masterclass ger sin första konsert - som en del av undervisningen. De är mitt i ett förlopp, som sträcker sig längre än en vecka, och alla är bland de mest talangfulla inom sitt område och utvalda efter en krävande audition.

Tisdag 8 augusti presenterar de med entusiasm de verk som de studerar och ger därför också publiken ett insyn i deras konstnärliga process. Alla arbetar dessutom med fokus på en scenisk-dramatisk performance, så att musik och sång blir till små historier och situationer. Med andra ord - en modern och annorlunda konsert kring en bukett av teman som bl.a. kärlek, natur och längtan i färgstark musik.

Fornborgen i Västerlanda

I Sverige finns det drygt 1200 registrerade fornborgar. 115 av dem finns i Bohuslän och en ligger i Västerlanda. Yngve Nilsson berättar om upplevelsen av fornlämningen som döljs mitt i skogen.

I vårt land finns många fornlämningar som på olika sätt berättar om tider som varit. En typ av fornlämning är fornborgen. Den är ofta på ett berg med branta stup och har varit i bruk fram till tidig medeltid. Medeltiden brukar man numera datera från 1000-talet.

Fornborgens funktion är omdiskuterad. Den kan ha varit en tillflyktsort i orostider, en försvarsanläggning, en utsiktsplats för bevakning, förråd eller mötesplats. Givetvis kan den ha haft flera av dessa funktioner.

Yngve Nilsson, Hästmossen har ett stort intresse för och kunskap om hembygden. Jag stämmer träff med honom för att samtala om detta.

Yngve berättar att han har orienterat sedan 17-årsåldern och har sedan barnsben vistats i skogen.

- Min pappa var jägare och vi bodde nära skogen och det har nog lett till att jag alltid tyckt om att vara i skogen, säger Yngve. Han berättar

att han aldrig är rädd när han är i skogen.

När Yngve gick i pension, fick han en idé. Han skulle besöka alla sjöar i Lilla Edets kommun. Under detta projekt fick sökandet en annan riktning, ett annat fokus. Han upptäckte de många fornlämningar som finns, rösen, stensättningar, gravar, hållkis-

”Man ser liksom trådar som sträcker sig långt bak i tiden.”

tor, torparruiner och mycket annat.

- Jag har kommit att intressera mig särskilt för torparruiner, säger han. Jag tycker om att betrakta dem även om det bara är en ruin och tänka mig in i hur de människor som bodde här levde sina liv, fortsätter han.

När det gäller fornborgen i Västerlanda har Yngve bott i dess

närhet i hela sitt liv men det är först på senare år intresset för den har väckts. Den har blivit registrerad av Riksantikvarieämbetet flera gånger men aldrig blivit utgrävd.

Tänk om arkeologer kunde forska i den, säger han. Det skulle vara spännande att se vad som döljer sig i jordlagren.

Jag frågar Yngve varför han tycker att man ska besöka den och han svarar att det inte är något speciellt med den men den finns i vår närhet och det väcker förundran att reflektera kring den. Man ser liksom trådar som sträcker sig långt bak i tiden.

Yngve berättar att han gjort ett fåtal utlandsresor men han föredrar att upptäcka allt det som finns i vår närhet och njuta av allt vackert.

Att sitta vid en skogssjö långt inne i Svartedalen med en kopp honungsvatten och några mackor med vändstekta ägg, det är inte mycket som slår den upplevelsen, avslutar han.

Text: Rolf Pettersson

De flesta av de nordiska fornborgarna är högt belägna i bergig terräng och avgränsas med branta stup på en eller flera sidor.

Mycket av fornborgen består av naturliga formationer, men det går att urskilja murar och stigar.

Ett par kilometer väster om Västerlanda kyrka ligger fornborgen.

Foto Henrik Mossberg och Yngve Nilsson

Elektrifiering av maskinerna på kyrkogårdarna

Inom Svenska kyrkan pågår ett målinriktat klimatarbete för att bli klimatneutral till 2030. Det är en av anledningarna till att vi på kyrkogårdarna går över till fler batteridrivna maskiner.

Utvecklingen av maskiner går framåt och det gör att vi successivt har kunnat byta ut till batteridrivna när det på marknaden har kommit ut tillräckligt starka och effektiva maskiner. Allt för att vi ska kunna utföra och göra ett bra arbete på kyrkogårdarna. Vi är inte i mål än, men vi är på god väg.

VÅRA MASKINER

Vi har under ett antal år haft batteridrivna grästrimrar och häcksaxar som vi är mycket nöjda med.

Under sommaren 2022 införskaf-

fades vår första batteridrivna gräsklippare som fungerar med samma batterier som vi använder till våra småmaskiner. Vi är också i en övergångsperiod till batteridrivna lövblåsare. Vi har införskaffat ett par för att utvärdera om vi är helt redo eller om vi ska vänta på att de batteridrivna lövblåsarna ska utvecklas mer.

Vårt senaste och största tillskott är en eldriven Avant som är en kompaktlastare. Våra Avanter är flitigt använda på våra kyrkogårdar och går att ha till många olika arbetsmoment eftersom man kan använda sig

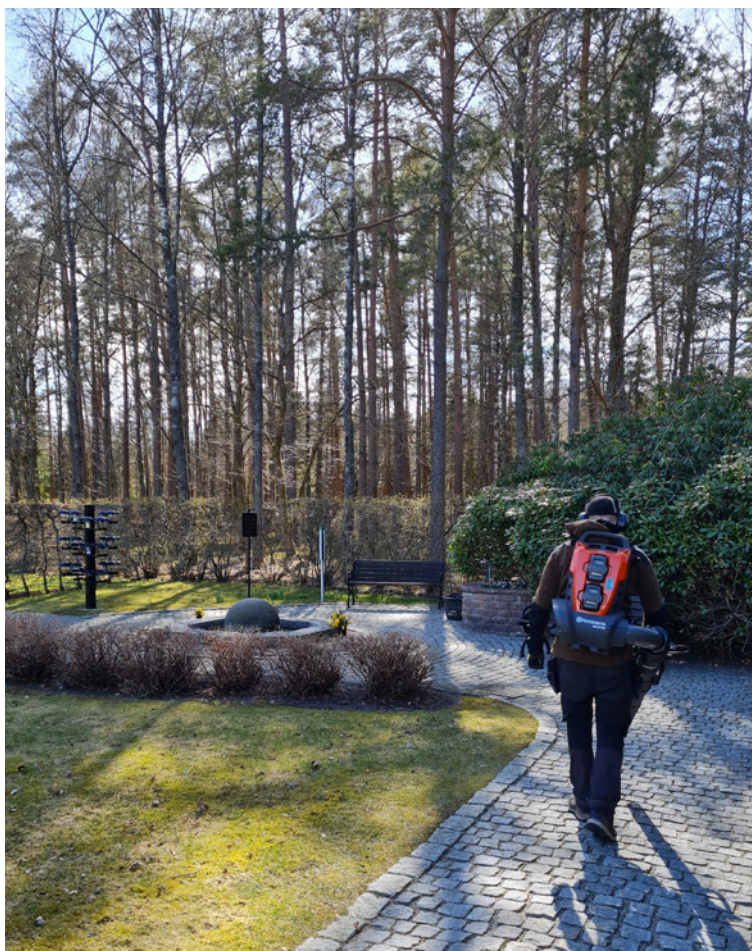
av olika redskap som man kan koppla på. Det kan röra sig om skopor, pallgafflar, sopvals, grusspridare och snöblad m.m.

FÖRDELAR MED BATTERIDRIVET

Både för alla besökare, men också för oss som arbetar på kyrkogårdarna är en av de positiva fördelarna med batteridrivet att det blir betydligt tystare och lugnare på våra kyrkogårdar. Andra fördelar med batteridrivet är också en förbättrad arbetsmiljö i form av att vi personal utsätts för mindre avgaser, mindre vibrationer och att maskinerna är lättare att jobba med. De är även lättare att bära och smidiga att starta. I längden blir även maskinerna billigare i drift i och med att vi slipper införskaffa fossila bränslen.

Arbetet framåt fortsätter...

Text: Antonia Tobin

Hur det gick till under vårplanteringen

Till slut gav vintern med sig även i år och våren kom. Vi kunde under vecka 15 åter sätta färg på kyrkogårdarna genom att plantera penséer på våra skötselgravar, i rabatter och i krukor på kyrkogårdarna. Det går till på liknande sätt på alla våra kyrkogårdar. Vi samlade in alla planteringslådor för att byta jord och bandet som drar upp vatten från vattenmagasinen som hör till lådorna. Vi planterade penseerna, vattnade och strödde på Chrysan för att sedan köra ut lådorna till gravarna igen. Chrysan är ett allroundgödsel som vi använder. Det funkar också relativt bra för att rådjuren inte ska kalasa på blommorna. Det är ett tips!

Text: Antonia Tobin

Ikonmålning

Gudrun Nilsson har under flera år målat ikoner som hon har visat vid Sommarkyrkan i Hjärtum och berättat om vid Söndag+ i Västerlanda. Därutöver har hon vid ett flertal tillfällen lett ikonmålarkurser för intresserade församlingsbor. Till hösten planeras en ny kurs. Här är några bilder från de genomförda kurserna.

En ny kurs i ikonmålning börjar söndagen den 15 oktober i Hjärtums församlingshem efter högmässan i Hjärtums kyrka. Anmälan till Gudrun Nilsson, tel 070 – 318 05 18; e-post gudde.nilsson@gmail.com.

Påskfest i Västerlanda

Ett 60-tal personer i olika åldrar deltog i Påskfesten i Västerlanda på kvällen Annandag Påsk. Diakoniassistent Barbro Salomonsson ansvarade i köket tillsammans med delar av hennes familj. Henrik Mossberg och Fredrik Tobin Dodd, musiker i pastoratet stod för den musikaliska inramningen. Spelade och sjöng gjorde även ett par från Barbros familj.

Sommarmusik i våra kyrkor

LÖRDAG 8 JULI KL 15, VÄSTERLANDA KYRKA

Visor i våra hjärtan

Stina Klintbom, sång, Henrik Mossberg, piano

Vokalisten Stina Klintbom har många strängar på sin lyra. Hon delar sin tid mellan jazzsånggruppen Smoke Rings Sisters, solistuppdrag, visbandet Stinas visor, undervisning och mycket mer. Samarbetet med pianisten/kyrkomusikern Henrik Mossberg går långt tillbaka och denna gång gör man en djupdykning i den svenska visskatten där man hittar vackra, mindre kända visor varvat med välbekanta örhängen, folkmusik och koraler.

LÖRDAG 15 JULI KL 15, VÄSTERLANDA KYRKA

Leo Florin, ackordion

Leo Florin har, trots sina unga år, hunnit med mycket. Han har vunnit en rad förstapriser och utmärkelser i internationella tävlingar i bl a Tjeckien, Tyskland, Frankrike, Ukraina, Kina och Italien. 2021 vann han, i sin åldersklass, tävlingen Premio Internazionale della Fisarmonica i Italien. Han har medverkat i en föreställning för H.M. Kung Carl XVI Gustaf, vid Östersjöfestivalen, samt gjort framträdanden på bl a Berwaldhallen och Konserthuset. 2016 tilldelades Leo utmärkelsen "Årets dragspelare" av Sveriges Dragspelares Riksförbund och är idag ledamot i förbundsstyrelsen.

LÖRDAG 22 JULI KL 15, HJÄRTUMS KYRKA

Förnuft och känsla - orgelmusik från upplysningstiden Lars Storm, orgel

1805 publicerades "Kort method till en tjenlig choral-spelning" som är Sveriges första lärobok i liturgiskt orgelspel. I detta häfte nämns flera av tidens främsta tonsättare vilkas verk befinner sig stilistiskt mellan den sena barocken och den gryende romantiken. Kittel, Umbreit, Vierling och Hässler förvaldade arvet efter Bach där form och förnuft är centrala begrepp medan tonsättare som Knecht sökte nya vägar med fokus på tonmåleri och stiliserade känslor. Lars Storm arbetade 2007-2020 som organist i Christinae kyrka, Alingsås och därefter 2020-2022 i Hagakyrkan, Göteborg. Under pandemin genomfördes en stor mängd digitala konserter med fokus på kyrkans två unika orglar. Sedan 2023 är Lars åter tillbaka i Christinae kyrka, Alingsås och han arbetar också sedan flera år som projektledare i Föreningen för Göteborgs internationella orgelakademi.

LÖRDAG 29 JULI KL 15, HJÄRTUMS KYRKA

Sommarmusik med familjen Martinsson och Fredrik Tobin-Dodd

Blandade favoriter med en av Lilla Edets mest musikaliska familjer, denna gång i samarbete med kyrkomusiker Fredrik Tobin-Dodd.

Välkommen till världen!

Sällan känns nog livet så stort och överväldigande som när man håller sitt barn i famnen för första gången. Att få barn är en ofattbart stor gåva som väcker mycket känslor.

Till dig som nybliven förälder vill vi gärna få gratulera och samtidigt ge er en gåva med något som vi hoppas och tror ni kan ha glädje av. Följande saker finns att välja på:

BOKEN OM DIG-SKAPAD TILL GUDS AVBILD

Skriv ner viktiga händelser i barnets liv och det finns plats för många foton! Bornelings

UNDER GUDS VINGAR-TILL ETT ÄLSKAT BARN

I den här boken kan du tillsammans med ditt barn möta många olika djur som påminner om att vi alla är barn till Gud som älskar och beskyddar oss. Argument

HAKLAPP

Mjuk och skön haklapp med reglerbar stängning och fack för mat som envisas med att hamna utanför munnen. En guld-grej att ge till små godingar, både snygg och användbar!

Du är varmt välkommen till Fuxerna församlingshem och hämta presenten, besök gärna vår öppna förskola.

Foto: Kristin Lidell/IKON

Dopet – en gåva

Varje barn är unikt, varje dop är unikt. Att låta döpa sitt barn är en betydelsefull handling med barnet och Jesus i centrum. Man behöver inte prestera något, tvärtom. Dopet är en gåva att ta emot – en gåva med många bottnar. Det blir ett tillfälle att välkomna det nya barnet. Äldre syskon eller någon annan i familjen får gärna hjälpa till med att bl.a. hålla upp vatten i dopfunten, läsa en bön eller sjunga en sång. Vid dopet får varje barn ett dopminne som hängs upp i ett dopträd i kyrkan som ett tydligt tecken på dopet. Vid ett speciellt tillfälle bjuds man in för att hämta barnets dopminne. (Delas ut i Fuxerna kyrka från och med hösten 2023)

Som nybliven förälder är du välkommen att hämta en gåva från din församling.

DOPET ÄR GRATIS

Ett dop behöver inte vara ett stort och dyrt arrangemang utan kan bli en härlig minnesvärd samvaro med nära och kära. Vi har dopklänning att låna ut till de mindre barnen. Stora kan ha på sig det de tycker är fint. Om du vill kan du låna gratis ett av våra församlingshem för kalas i anslutning till dopet.

DOP MED KALAS

Vi förstår att det är mycket att tänka på när man får barn och det är svårt att få tiden att räcka till. Kanske har du gått och funderat på att döpa ditt barn men det inte riktigt har blivit av. Vi vill göra det så enkelt som möjligt för dig och erbjuda möjligheten till dop med ett enkelt kalas för den närmaste familjen med kaffe och tårta efteråt. Nästa tillfälle är söndag den 1 oktober i Hjärtums kyrka.

DET ÄR ALDRIG FÖRSENT!

I Svenska kyrkan döper vi både barn, ungdomar och vuxna. Så länge vi lever är det aldrig för sent att ta emot dopets gåva.

Dopet kan ske i en särskild doggudstjänst, i samband med söndagens gudstjänst eller utomhus i en sjö. Kontakta någon av våra präster om du vill bli döpt eller samtala mer om vad det innebär att bli döpt.

På vår hemsida finns mer information om dopet: svenskakyrkan.se/lillaedet/dop

Här hittar du vad som händer i våra församlingar i vår

På hemsidan www.svenskakyrkan.se/lillaedet, facebook samt i församlingsbladet Lilla Maria, som finns att hämta i alla våra kyrkor och församlingar, får du mer information. För prenumeration via e-post eller beställning av aktuellt nummer, ring 0520-49 47 00 eller maila lillaedets.pastorat@svenskakyrkan.se

Vi reserverar oss för eventuella justeringar.

Pilgrimsvandring

Lördag 10 juni, kl 12.00 – Göta

Samling vid Högstorps kyrkogårds södra parkeringsplats för vandring till och i Göta. Vandringen är ca 7 km lång och går utmed vägar och skogsstigar. Vandringsvärd är Hannu Lahti.

Sommarkyrkan i Västerlanda

Under Sommarkyrkan i Västerlanda anordnas två vandringar per vecka. Vandringarna avslutas med andakten i kyrkan kl 15.00

Tisdag 4 juli, kl 11.00 – S:t Olofs källa – Västerlanda kyrka

Vandringen följer Pilgrimsleden (11 km) i skiftande terräng. Vi går inte så mycket uppför backar, däremot nedför.

Torsdag 6 juli, kl 13.00 – Kyrkan – Ballabo

Samling vid kyrkan för en vandring till Ballabo och tillbaka. Grusväg halva sträckan, vandring i skogsmark andra halvan.

Tisdag 11 juli kl 11.00 – Kyrkan – Oxulevattnet

Samling vid kyrkan för vandring till Oxulevattnet och tillbaka. Vandringen går utmed grusvägar och skogsstigar och är ca 8 km lång.

Torsdag 13 juli kl 13.00 – Kyrkan – Stora Åsen

Samling vid kyrkan för vandring till Stora Åsen och tillbaka. Vandringen går utmed grusvägar.

Sommarkyrkan i Hjärtum

Under Sommarkyrkan i Hjärtum anordnas två vandringar per vecka. Vandringarna startar vid Hjärtums kyrka kl 13.00 och avslutas också där. Efter vandringen finns möjlighet att fika och vara med på Dagens ord i kyrkan.

Tisdag 18 juli kl 13.00

Kyrkan – Hjärtums brygga (ca 2 km).

Torsdag 20 juli kl 13.00

Kyrkan – Måbergen (ca 3 km).

Tisdag 25 juli kl 13.00

Kyrkan – Valdalsbäcken, Minnet (ca 2,5 km)

Torsdag 27 juli kl 13.00

Kyrkan – Sollum runt (ca 3 km).

Vandringar i Fuxerna

I anslutning till Sommarcaféet på tisdagar. Vandringarna börjar i Fuxerna kyrka kl 10 och går till församlingshemmet utmed älven där det serveras fika och vi lyssnar till Dagens ord.

Tisdag 15 augusti kl 18.00 – Kroksjön

Samling vid parkeringsplatsen för Kroksjön för vandring dit. Det är en vandring på grusväg och sträckan är totalt ca 2 km. Andakt vid Kroksjön. Möjlighet för den som vill att gå också till Brudstenen.

Händer
hos oss i
sommar!

Sång & musik

SOMMARMUSIK I VÅRA KYRKOR

Utförlig presentation på s 9

Lördag 8 juli, kl 15

Västerlanda kyrka

Visor i våra hjärtan
Stina Klintbom, sång, Henrik Mossberg, piano

Lördag 15 juli, kl 15

Västerlanda kyrka

Leo Florin, ackordion

Lördag 22 juli, kl 15

Hjärtums kyrka

Förnuft och känsla – orgelmusik från
upplysningstiden
Lars Storm, orgel

Lördag 29 juli, kl 15

Hjärtums kyrka

Sommarmusik med familjen Martins-
son och Fredrik Tobin-Dodd

Musik- gudstjänst

Tisdag 8 augusti kl 18.00

Fuxerna Kyrka

”En vacker bukett av
nordiska sånger”

Artister från Nordic Song
Festival. Läs mer på s 3.

Gudtjänster

NATIONALDAGEN 6 juni
Pingstkyrkan kl 10
 Sverigebön, Marcus Stille

TORSDAG 22 juni
Djurhults kapell kl 21
 Musikgudstjänst, Christian Fehn
 Medverkan av Hjärtum-Västerlanda-Djurhults kyrkokör

MIDSOMMARDAGEN 24 juni
Fuxerna kyrka kl. 10
 Högmässa, Rolf Pettersson
Västerlanda kyrka kl 12
 Högmässa, Rolf Pettersson

TORSDAG 27 juli
Tösslanda kl 16 Ekumenisk friluftsgudstjänst
 Gunilla S Olofsson, Lilla Edets hembygdsförening bjuder på kaffe.

OLSMÄSSODAGEN 29 juli
Västerlanda kyrka kl 18
 Olsmässa, Lennart Johnsson

SÖNDAG 6 augusti
Fuxerna prästgård kl 13
 Finsk friluftsgudstjänst

Tro & fördjupning

Mässa med stillhet och lovsång
 Enkel nattvardsgudstjänst med lovsång, meditation och personlig förbön
 Tisdag 20 juni, 25 juli och 15 augusti kl 18 i Hjärtums kyrka

Varje
vecka

GUDSTJÄNSTER I VÅRA KYRKOR

HJÄRTUM

Söndagar, högmässa **kl 10**
 En tisdag i månaden, mässa **kl 18**

VÄSTERLANDA

Söndagar, högmässa **kl 12**
 Torsdagar, mässa **kl 18**

FUXERNA

Söndagar, högmässa **kl 10**
 Onsdagar, mässa **kl 18**
 En söndag i månaden,
 finsk gudstjänst **kl 12**

DJURHULT

En söndag i månaden
 Gudstjänst/högmässa **kl 16**

ÅSBRÄCKA

Vissa helger

Måltid & Gemenskap

SOMMARCAFÉ

Fuxerna församlingshem
13 juni-15 augusti,
varje tisdag kl 10-12.

20 juni kommer Ing-Marie Romell och Ann-Catrin Persson och spelar på caféet.

SOMMARKYRKA

Västerlanda kyrka 3-16 juli

öppet kl 14-17, andakt kl 15.

Visning av kyrkan och servering.

Försäljning av hantverk i församlingshemmet, Bohusstugan och sockenmagasinet är öppet.

Hjärtums kyrka 17-30 juli,

öppet kl 14-17, andakt kl 15.

Visning av kyrkan, hantverk och servering i församlingshemmet.

Hembygdsmuséet är öppet.

SVERIGEBÖN
6 juni 10.00
Pingstkyrkan

SOMMARCAFÉ
13/6-15/8
Fuxerna församlingshem

FRILUFTSGUDSTJÄNST
27 juli 16.00
Tösslanda

NORDIC SONG FESTIVAL
8 augusti
Fuxerna kyrka

”Kyrkan ger mig inspiration”

Gitta-Maria Sjöberg är operasångerska, sångpedagog och konstnärligt ansvarig för Nordic Song Festival, bosatt i Helsingör. Hon besöker Fuxerna kyrka den 8 augusti vid en musikgudstjänst som är en del av Nordic Song Festival 2023.

Var växte du upp och hur ser din familj ut?

- Jag är född i Sjuntorp, som ligger på andra sidan om Göta Älv i förhållande till Hjärtum och Utby, där min far Ture Sjöberg är född och uppväxt. I Sjuntorp bodde jag tills jag flyttade till Ljungskile Folkhögskola där jag studerade 1976-78. Min mamma Zeni Sjöberg kom från Zarkapattia, Ukraina, som judisk flykting efter andra världskriget och efter två år i koncentrationsläger i bl a Auschwitz, till Sjuntorp som tolk. Min storebror Henry Sjöberg har flyttat tillbaka till Sjuntorp och bor numera i vårt föräldrahem med sin fru Ulla-Karin. Själv är jag gift med tonsättaren, basbaryton och röstcoachen Matti Borg. Vi bor i Helsingör, Danmark och har en son Markus Borg, musikalartist, som bor i Köpenhamn.

Kom musiken in tidigt i ditt liv?

- Ja! Jag sjöng innan jag talade. Mamma hade radion på för jämnar och jag hörde all möjlig musik. Hon köpte skivor med sånger som jag kunde lära och min far spelade munspel för mig, så gott som varje dag. Där var musik och sång varje dag. Mest svensktopp - en av de första sångerna var ”O sole mio” som jag sjöng för mina kompisar på lekplatsen och så gav dom mig karameller som gage!

- Sedan hade jag även en granne som var otroligt musikalisk, Yngve Broman. Han var även byns körledare och ledde både dam- och manskör samt spelade teater i Folkets Hus i Sjuntorp med ett gäng entusiaster. Hade själv lärt sig läsa noter

och lärde mig också. Yngve satt och spelade dragspel flera timmar varje dag som pensionär, efter många år vid Sjuntorps fabrik, där de flesta arbetade som bodde i Sjuntorp. Han och hans fru hade inga barn så dom köpte ett piano till mig som jag övade på tillsammans med Yngve som kom med goda förslag på fraseringar med mera.

När visste du att du ville hålla på med musik som yrke?

- Först när jag 18 år och hade jobbat ett år som kontorist på Skoldirektionen, Vattenfall och Volvo Flygmotor. Kände starkt att musiken drog, men jag har stor respekt för folk som jobbar i industrin.

Vad är du mest stolt över hittills under din karriär?

- När jag sjöng rollen Emilia Marty i Janáceks opera Vec Makropulos (på svenska Fallet Makropulos) vid

öppningen av Janáček-opera-festivalen i staden Brno år 2014. På tjeckiska och i Tjeckien! Jag som enda utlänning gjorde huvudrollen.

Vad har varit den största utmaningen hittills under din karriär?

- Det var nog den period när jag var hemifrån som mest, ca sex månader från familjen, på grund av engagemang i Tyskland, USA och Brasilien. Vi sågs dock i Tyskland när min man och vår son Markus, som då var 7 år, kom och besökte mig där. Som mest har jag varit borta en hel månad när jag sjöng Madama Butterfly i Sao Paolo, Brasilien. Då sa Markus: ”Mamma, det var för länge” när jag kom hem igen. Markus är en mycket balanserad och harmonisk person, trots det tillfället. Och sen har min man Matti jobbat mycket hemma under mina resor i utlandet. Det är klart att resa ut och

få inspiration och träffa fantastiska kolleger, regissörer, dirigenter är ju en viktig del av arbetet som artist och jag är så glad för alla de underbara upplevelser jag får. Jag tror dock att vi har klarat det ganska bra och Markus har fått en fin, stabil barndom och har även varit med på flera av mina resor.

Hur kom det sig att du hamnade i Danmark?

- Ja, det är fantastiskt hur livet närmast leder en fram. Jag hade en härlig sånglärare på Ljungskile Folkhögskola, Marianne Khoso, som själv hade studerat i Det jydsk Musikkonservatorium i Århus. Marianne rekommenderade mig att söka dit för där hade dom också en fin grundlig, scenisk utbildning. Och det var fantastiskt att studera där! Många operasolisterna har gått där. Dessutom var det en mycket kreativ miljö för ny musik och jag har jobbat med tonsättare som Per Nørgaard och Axel Bo.

Vad är det viktigaste som hänt i ditt liv utanför jobbet?

- Det är att få en familj, min man Matti och vår son Markus. En bättre backup kan man inte få och att få barn är för mig ett av livets största under. Vi har en helt underbar son.

Vad har kyrkan betytt för dig under din uppväxt och yrkesliv?

- Kyrkan har betytt oerhört mycket för mig. Jag gick i söndagsskola i Fors kyrka, Sjuntorp och var aktiv där flera år. Mest av allt älskade jag de vackra psalmerna under gudstjänsterna och sjöng av hjärtats lust varje söndag under min uppväxt. De fina texterna och tankarna som finns i kristendomen är något som har påverkat mig som människa mycket. Läste hela Bibeln under mina tonår och tänkte mycket över vad som står där. Det är viktigt att man får använda sina talanger! Min röst och begåvning är en gåva jag har fått och som jag har ansvar för att förvalta och dela med mig. I vårt samhälle har vi också fått möjligheten att kunna studera oavsett från vilken samhällsklass vi kommer från. Vet inte om jag hade kommit så långt utan studielån och annat stöd jag fått. Kyrkan har gett, och ger mig, inspiration.

Vi möter

NAMN: Gitta-Maria Sjöberg

BOR: Helsingör, Danmark

FAMILJ: Man och en son

INTRESSEN: Sticka och jobba i trädgården.

Vad är det för skillnad att sjunga i en kyrka jämfört med ett konsert-hus?

- Rummets atmosfär. Där finns en naturlig andlighet i kyrkorna som är mycket inspirerande. Det är som om sången/konsten får "hjälp" på ett annat sätt än i fantastiska konsertsalar. För det mesta är det också bra akustik i kyrkor.

Vad vill du ge för råd till unga som vill prova på musiken som yrke?

- Skriv ner varför du vill detta, vad är dina drömmar och mål? Ta kontakt med de bästa lärarna, rådgivarna och öva strukturerat. Var inte rädd för att ta kontakt med berömda, bra sångare/artister/musiker etc! Min far var mycket bekymrad för mitt val och det gjorde att jag skrev ner en lista, när jag var 18 år gammal, varför jag ville detta - för och emot. Jag började tänka över varför jag sjunger, vad är det som är så viktigt med att sjunga för mig? etc. Detta gjorde att jag blev mera strukturerad i mina studier och fokuserad - jag hade ett mål! Det har varit min motor under hela min karriär och är fortfarande.

När startade Nordic Song Festival och vad är det?

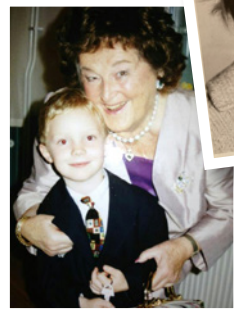
- Vi startade Nordic Song Festival efter en idé som jag fick i Hälsingland när jag var där och sjöng i byn Strömsbruk, där Jussi Björlings far David kommer ifrån. Konserten arrangerades av Jussi Björlingsällskapet till minne av min kollega tenoren Peter Lindroos. Vi startade sedan festivalen däruppe i juli 2014 efter att jag hade samlat ihop en härlig styrelse där. Där fanns en mindre konsertsal och ett vandrarhem och de som drev vandrarhemmet var med i styrelsen. Vi hade några fina år där! Tills byn blev för liten och

masterclassen växte. För att göra en lång historia kort så berättade Trollhättans konsertförening för mig år 2017 att de saknade klassisk musik om sommaren i Trollhättan efter att Aurora hade flyttat och då tänkte jag att det skulle ju vara mycket lättare att hålla festivalen i Trollhätteområdet. Självklara. Och närmare. Det känns så otroligt bra att kunna göra något för Trollhättan och området omkring som har gett mig så mycket! Festivalen handlar om att styrka och lyfta fram den nordiska sångskatten! En viktig skatt som vi kan vara mycket stolta över.

Kan du berätta om musikgudstjänsten i Fuxerna den 8 augusti?

Rubriken för musikgudstjänsten är *En vacker bukett av nordiska sånger*. Medverkar gör unga sångare och pianister som deltar i den internationella masterclassen som arrangeras under hela festivalveckan vid Nordic Song Festival. Vid musikgudstjänsten får de chans att presentera sitt material där de befinner sig just då. Alla arbetar dessutom med fokus på sceniskt-dramatiskt performance, så att musik och sång blir till små historier och situationer. Vi ser verkligen fram emot att sjunga i Fuxerna vackra kyrka.

Text: Henrik Mossberg

Att tro på finska

Sedan 50 år tillbaka finns en stor grupp finstalande i Lilla Edet. Församlingen har ett livaktigt finsspråkigt arbete, alltifrån gudstjänster till möjlighet till hembesök på finska. De ideella insatserna har varit avgörande för att verksamheten har kunnat fortgå än idag.

Besöker man i det lokala matvaruhuset i Lilla Edet, kan man bli överraskad av att se en hel hylla full av finska produkter, från Tupla-choklad till saltgurka. Förklaringen till "den finska hyllan" finns i den stora gruppen arbetskraftsinvandrare från Finland som sedan 1960 och -70-talen bor i Lilla Edet. Detta syns även i församlingen. Kyrkoherde Marcus Stille känner sig glad över församlingens finsspråkiga arbete.

-För mig är den finsspråkiga verksamheten en viktig del av vår församling, eftersom många i vår bygd och därmed vår församling har finska som sitt första språk. Det är angeläget att få ta emot och uttrycka tron på det språk man känner sig mest hemma i, säger han

Finskspråkiga arbetet i församlingen börjar

Församlingens finsspråkiga verksamhet i Lilla Edet drog i gång på 1970-talets början, i huvudsak med ideella krafter. Gudstjänster firades varje månad med ledning av en besökande präst redan på den tiden.

Vi har haft åtminstone 20 olika präster under de här 50 åren, berättar Ilmi Keränen, som flyttade till Sverige redan 1964 och är en av dem som har varit med i verksamheten i stort sett från början.

Först kom det präster till oss från Borås, sedan från Göteborg och ibland från Trollhättan, fortsätter hon och hon är mycket tacksam över att församlingarna i Lilla Edet tagit emot de finsspråkiga fint.

När Roland Kristensson blev

kyrkoherde i Fuxerna församling 1976, var han i början ett tag delaktig i de finska gudstjänsterna för att lära känna församlingen bättre. En församlingsaktiv översatte och skrev ner hans predikningar och på så sätt kunde Roland predika på finska. Han till och med studerade finska på en kvällskurs under ett års tid. Inte undra på att de finsspråkiga kände sig välkomna! Roland berättar att i slutet av 70-talets var den gudstjänstfirande gemenskapen ca. 40-50 personer. Under åren har besöksantalet minskat.

Mångsidig verksamhet

Den finska bibelstudiegruppen har samlats varje vecka i över 50 år och den fortsätter att samlas. Ilmi berättar med lite stolthet i rösten, att en medlem i bibelstudiegruppen har blivit präst i Svenska kyrkan, en annan har blivit diakon. Vid skiftet 1970-80-tal startades den finsspråkiga barnverksamheten, som fortsatte tills barnen till dem som invandrat växt upp.

Länge ordnades det så kallade andaktsmöten varje månad, dit det kom evangelister från Finland för att tala. Även mors-och farsdagsluncher tillhörde länge till de återkommande verksamheterna och de "vackraste finska julsångerna" har länge varit en självklar del av församlingens julfirande. Senaste åren har julsångerna sjungits i Fuxerna kyrka under ledning av en finsspråkig kör. Omkring 80 finsspråkiga och modiga svenskspråkiga har då samlats för att hämta julstämning från den finska jultraditionen.

Buren av idealitet

Missionsarbete har alltid varit nära den finsspråkiga församlingens hjärta. Ilmi berättar, att intäkterna från marknader och kaffebjudningar alltid skickats oavkortat till missionsarbetet. Ideellas insatser har varit avgörande för att församlingen kunnat ha så rik verksamhet, vilket Ilmi idag gläder sig över.

Nu är vi glada över att vår himmelske Fader skickade till oss en finsspråkig diakon år 2008, när våra ideella krafter började sina. På så sätt kunde församlingsarbetet bland de finsspråkiga fortsätta och vi hoppas att den fortsätter länge till, säger hon.

Att tro på hjärtats språk

Vad betyder församlingens finsspråkiga verksamhet för de aktiva församlingsborna? Antti Villanen, som kom till Sverige 1969, berättar att det finska språket och nationaliteten bygger gemenskap mellan församlingsaktiva.

I församlingen får man träffa andra, känna gemenskap och samtala på sitt modersmål, säger han.

Också Ilmi uppskattar gemenskapen i församlingen.

Församlingen är som ett hem för mig. Vi är ofullständiga och svaga, men i församlingens gemenskap får man vara som man är. I församlingen får man uppmuntran, andligt bröd och man kan prata öppet om sina tankar. Vad skulle livet vara utan Gud och församling? Säger hon frågande.

Det skulle nog vara tomt!, konstaterar hon, med ett leende efter en stunds tystnad.

Att modersmålet är ens hjärtas språk, är alla intervjuade eniga om. Och att tron är en hjärtesak. Därför är det lättare att prata om tron på sitt hjärtats språk.

Guds ord förstår man med hjärtat, inte bara med sitt förnuft. Språket är viktigt i gudsrelationen. Även om jag kan tala svenska, så är det inte samma sak, säger Ilmi.

Hannu Lahti är ett bekant ansikte både i de finsk- och svenskspråkiga församlingsverksamheterna.

Jag deltar i gudstjänster och bibelstudier i båda församlingarna. För mig är församlingen i sin helhet, må det vara svensk- eller finskspråkig, A och O i livet. Även om jag behärskar det svenska språket, finns det finska språket ändå närmare mig. De finska psalmerna är så annorlunda, på ett vackert sätt, trots att de för det mesta går i moll, säger Hannu och får de andra brista i ett glatt skratt.

En annan långvarig församlingsaktiv är Siiri Parviainen, som berättar om betydelsen att fira gudstjänst på finska.

Att höra evangeliet på finska är livsviktigt för mig, också att få prata om tron och be på mitt modersmål. Det är inte alltid lätt att förstå tron och därför är det viktigt att man får undervisning på sitt språk, säger hon.

Välkommen att vara med

Den idag aktuella finskspråkiga församlingsverksamheten präglas av gudstjänster en gång i månaden, bibelstudiegrupp varje vecka, de vackraste finska julsångerna under julen samt möjlighet till själavård och hembesök på finska.

Det är då bra att Gud förstår alla språken, till och med suckarnas språk! Välkommen att vara med! konstaterar Ilmi avslutningsvis.

Text: Merja Elina Andersson

Bilder, uppifrån:
Ilmi Keränen och diakonen Merja Elina Andersson.
Finska bibelstudiegruppen.
Julkonsert, "De vackraste finska julsångerna".

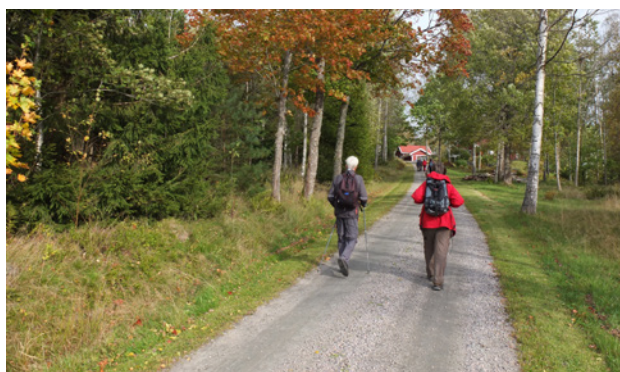

Pilgrimsleden Göta älv

Det går en pilgrimsled mellan Fuxerna kyrka och Hjärtums kyrka. Den är en del av Pilgrimsleden Göta älv, som sträcker sig från Masthuggskyrkan i Göteborg till Vänersborg där leden kopplar an till pilgrimslederna i Dalsland.

Svenska kyrkans församlingar utmed leden och Pilgrimscentrum i Göteborg samverkar med Väst kuststiftelsen och Förvaltningen för kulturutveckling, Västra Götalandsregionen kring utveckling av pilgrimsleden.

NEDAN: Pilgrimsleden i Intagan och Stenarsröd, foto Sven-Olof Hedberg. Bron över Brattorpsån, foto Cermith Lunde.

SENASTE ARBETSDAGEN VID BRATTORPSÅN. Tre nya spångar och trappsteg i en brant backe blev dagens resultat. Från vänster: Lennart Karlsson, Cermith Lunde, Rune Johansson, Olof Johansson och Mikael Asplund

Eldsjälarna står för kontinuiteten

En mycket viktig del i arbetet med pilgrimsleden är den lokala förankringen. Utan den blir det ingen långsiktighet i projektet. När det gäller leden mellan Fuxerna och Hjärtum, är det två eldsjälarna som är starkt engagerade, Cermith Lunde och Sven-Olof Hedberg. Här skriver de om sitt engagemang.

CERMITH LUNDE:

Som nybliven pensionär, i januari 2020, kändes det som att jag plötsligt hade all tid i världen att göra precis det jag ville.

En inbjudan från näringslivsenheten i Lilla Edets kommun om att utveckla den befintliga Pilgrimsleden från 2014 fångade mitt intresse.

Utveckla! Bygga upp! Skapa värde! Det gick jag i gång på.

I Hjärtums Hembygdsförenings regi, och med välvilliga markägare och förvaltares bifall, däribland Kyrkans Prästlönefond och Västkuststiftelsen, tog jag på mig ansvaret att sköta leden.

Jag föddes till entreprenör i föräldrarnas lanthandel i Utby 1955.

Där gällde det att hänga med i utvecklingen och möta konkurrens från Lilla Edet och Trollhättan. Ständig förbättring och utveckling.

Ständig förbättring, utveckling och nyfikenhet, till glädje för mig själv och förhoppningsvis andra. Det ger tillfredsställelse.

Med sekator och handsåg har jag tillsammans med många hjälpande händer ökat möjligheten för många att komma ut i naturen.

I synnerhet stigen genom naturreservatet runt Brattorps å, har blivit en oas där naturen varit orörd och nästan oframkomlig i många år.

Någon dryg kilometer söder ut på leden, kan man följa en snitslad avstickare till den fantastiska utsikten på Uxås klint.

Hoppas vi ses på Pilgrimsleden!

SVEN-OLOF HEDBERG:

Det började för snart 10 år sedan. Vi var en grupp som tyckte det lät intressant och som var villiga att bidra med ideellt arbete.

Från början satte vi bara upp stolpar vid vägskal och där det be-

hövdes för att hitta rätt, men kravet på märkning av leden har succesivt skärpts.

Idag märker vi leden med band som fästs med gem så banden utvidgar sig när träden växer. Men det krävs ändå underhåll så varje vinter går vi över leden kontrollerar och fäster upp band, rensar för sly som växt upp och täckt märkningen och avlägsnar träd som blåst ner.

Idag är det Cermith som sköter leden från Lilla Edet och norrut och jag som tar hand om leden från Åkerström och söderut.

Större jobb som spångning och dylikt åtar vi oss inte utan detta får de som har huvudansvaret göra. Västkuststiftelsen har just nu förstärkt den sliriga nedfarten till Brattorpsån med trappsteg.

Pilgrimsleden Göta älv är en del av S:t Olofsvägarna och utmärkt med S:t Olofskorset. Mer info om pilgrimsleden och kartor på pilgrimsledengotaalv.se

Vad gör en diakon?

Diakoni är ett gammalt grekiskt ord som betyder tjänst.

”Diakoni är medmänsklig omsorg, grundad i Kristi kärlek, uttryckt i kyrkans liv, och vill genom barmhärtighet och solidaritet möta människor i utsatta livssituationer.”

(citат från Sveriges Kristna Råd, 2014)

I våra församlingar leds det diakonala arbetet av två diakoner och en diakoniassistent, Merja Elina Andersson, Yvonne Kerygman och Barbro Salomonsson.

Redan under Kyrkans första dagar, för 2000 år sedan, avdelades sju diakoner som skulle ha hand om matutdelningen, så att prästerna skulle hinna ägna sig åt den andliga spisen. Även idag är matutdelning en del av diakonens arbete. Varje tisdag förmiddag, året runt, hämtar vi matvaror som annars skulle kasserats på Ica Boström. Här i Fuxerna församlingshem fördelas de och många får komma och hämta en matkasse. Det är flera ideella som hjälper till.

Här får man då gärna också sitta ner och prata och umgås en stund och få kaffe och smörgås. Cafét är förstås öppet för alla, en stunds gemenskap även om man inte hämtar matkasse.

- Det kan vara den enda platsen under veckan där man får mötas och vara sig själv, säger Merja som leder arbetet tillsammans med ideella.

Många har också skänkt pengar till en insamling – Mathjälpen – så mer mat har kunnat köpas in.

FINNAS FÖR MÄNNISKOR I NÖD

- Men det är inte bara kroppslig nöd, utan diakonin ser till hela människan. Diakonerna finns till för samtal. Även stödsamtal när det gäller att navigera i samhället, att få hjälp med kontakt med myndigheter, säger Merja, som har en socionomutbildning i botten. Merja har också fått ge mycket stöd till flyktingar och invandrare.

Yvonne, som nyligen börjat sin tjänst här, har jobbat med utsatta människor i Stockholms city. Hon ser vikten av att se en människa som ande, själ och kropp. Och att finnas på den arena i samhället där människor i nöd befinner sig. Yvonne tillägger att vi också ber för människor, dem vi har mött och för alla behov i vår närhet.

- Ja, Gud har en särskild blick

för den lidande människan, säger Merja. Det ser vi genom Jesu liv, hans uppmärksamhet fångas av den utstötte, fattige, tilltufsade. Diakonin är egentligen Guds barmhärtighets-tecken i världen.

HELA FÖRSAMLINGENS UPPGIFT

- Och diakonin är hela församlingens uppgift, säger Yvonne. Diakonernas ansvar är att utrusta och leda andra till att göra diakoni.

- Vi drömmer om att ha en besöksgrupp, säger Merja. Inga äldre ska behöva sitta ensamma. För det behövs fler ideella.

SKAPA MÖTESPLATSER

De äldre är viktiga i vårt arbete. Barbro, som är diakoniassistent, gör gärna besök både på äldreboendena och i hemmen:

- Jag uppskattar mycket att få lyssna på gamla människor och kanske få stödja och uppmuntra. De äldre är värda att hedras och uppmärksammas, även när deras förmågor har avtagit.

En viktig del i diakonin är att skapa mötesplatser för gemenskap. Det har vi i våra caféer och andra öppna samlingar. Att få träffas i enkelhet kan förebygga isolering och göra att man mår bra.

Välkommen att vara med!

DIAKONEMBLEMET I SILVERFÄRG består av en cirkel och ett kors centrerat över cirkeln. Mitt i korset är en duva med en kvist i näbben.
Foto: Gustaf Hellsing /Ikon

DIAKONIMEDARBETARE I LILLA EDET. Från vänster: Merja Elina Andersson, Yvonne Kerygman, Barbro Salomonsson..
Foto: Henrik Mossberg

Diakonens kläder

Diakonen har grön skjorta och ett särskilt halsband. Vid gudstjänster använder diakonen mässkläder, men på ett annat sätt än prästen.

DIAKONEN BÄR GRÖNT

Diakonen har en grön frimärks-skjorta. Det är samma typ av plagg som används av präster och biskopar i Svenska kyrkan, och det är bara diakoner som har den gröna färgen.

Bilden till höger: En diakon klädd i grön frimärksskjorta och med diakonemblem hängande runt halsen i en lång kedja.

Foto: Alex & Martin /Ikon

Diakonemblem

Vid diakonvigningen får varje diakon ett särskilt halsband av sitt stift, ett så kallat diakonemblem, som också kan användas som en brosch. Det är en cirkel, med ett kors centrerat över cirkeln. I korsets mitt finns en duva med en kvist i näbben. Varje del i emblemet har en särskild betydelse:

RINGEN – Du är omsluten av Gud och finns i den världsvida gemenskapen i Kristus

KORSET – Jesu Kristi död, uppståndelse och försoning är det centrala

DUVAN – Duvan med den friska olivkvisten som lämnade Noas ark och återvände med budskap om liv. Halsbandet kan användas tillsammans med den gröna skjortan eller till vanliga civila kläder.

		HÖLTE	MÅSTE JORD- BRUKEN FÖR ATT FÅ RING	ESSEN PERSON BOR I VALL- ETTA	ERST- ELSMAN- LING		
		ÅS	ÅS	BRODER TUCK	K		ØIE- FAGN- ADE
		ÅS	ÅS	PROV TOM FORDON	MUN		K
		ÅS	ÅS	PETER EN AV SVT + METRO KOLOG- IS	GASTA HÖGT		R
		ÅS	ÅS	IS I FOR- NÄNN	STEL BOKS VÄR- VD OT MAMMA		V
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		RENSAKAT	ÅS	BAR	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		
		ÅS	ÅS	R	ÅS		

Grattis och tack till alla som skickat in!

Adress:

---

svenskakyrkan.se/act

act
Svenska kyrkan

I varje nummer av Maria svarar någon av kyrkans engagerade medarbetare på en fråga kopplad till aktuellt tema. Kanske har du en fråga du funderar på? Ställ den gärna till oss via mail till rolf.pettersson@svenskakyrkan.se. Kanske just din fråga passar in i kommande tema och du får svar i tidningen.

Fråge-lådan

Sommaren rymmer många känslor

Sommaren är alltid efterlängtd. Efter en kall och mörk vinter fylls vi av glädje när vi ser de första vårtecknen. Det börjar grönska, livet sprudlar i våra trädgårdar och i skog och mark. Sommaren är en härlig tid. Vi ser fram emot sol och värme, ledighet och möjlighet att besöka nära och kära.

Sommaren är efterlängtd men kort. Ofta hinns inte allt med som vi under våren planerat och när dagarna blir kortare i augusti kan vårt inre fyllas av vemod.

Sommaren kan också vara en svår tid. Pollenallergier gör att man inte kan njuta som man skulle önska. Den kan också vara en påminnelse om förluster man varit med om. Sommaren kan vara en tid som innebär en svår ensamhet.

I våra församlingar fortsätter

gudstjänstlivet under sommaren som vanligt helgdag som vardag. Utöver det finns mötesplatser där vi kan möta varandra i musikgudstjänster, runt kaffeborden eller ute i naturen på olika vandringar. I kalendern på mittuppslaget finns information om sommarens olika verksamheter. Välkommen till dem för att dela och bygga upp gemenskapen.

Sommaren är som livet i stort, underbar men kort och rymmer både glädje och vemod. I en bön i kyrkans gudstjänstordningar beds bla: Herre, vår Gud, du är vår tillflykt från släkte till släkte. År och dagar skiftar, men du förblir densamme.

Välkommen att upptäcka mer av det i församlingarnas liv denna sommar!

Text: Rolf Pettersson

Vad är det bästa med sommaren?

Hannah Kastsiukevich, Lilla Edet

- Tiden med barnen, solen och värmen.

Erik Eriksson, Brattorp:

-Långpromenader i skogen med hunden och fiske.

Ann-Britt Svensson, Sannersby:

- De ljusa kvällarna och alla blommor.

En vänlig grönskas rika dräkt
har smyckat dal och ängar.
Nu smeker vindens ljumma fläkt
de fagra örtesängar,
och solens ljus och lundens sus
och vågens sorl bland viden
förkunna sommartiden.
Då må förblekna sommarns
glans
och vissna allt fåfängligt;
min vän är min och jag är hans,
vårt band är oförgängligt.
I paradiset han, huld och vis,
mig sist skall omplantera, där
intet vissnar mera.
(Sv ps 201:1,5)

”Dopet är engångshandling, vid vilken Gud treenig tar upp människan i sin gemenskap och för henne in i sin kyrka och församling”
(Svenska kyrkans kyrkoordning)
Läs hur det sker i församlingarna i Lilla Edets pastorat på sid. 10–11.

”Det blir betydligt tystare och lugnare på våra kyrkogårdar” Läs om elektrifieringen av maskinerna på kyrkogårdarna på sid. 6–7

Ett tips som hindrar rådjuren att kalasa på blommorna ges på sid 6–7

